SOOVITUSED

KOMISJONI SOOVITUS,

2. juuni 2010,

akrüülamiidi sisalduse seire kohta toidus

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/307/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni 3. mai 2007. aasta soovituses 2007/331/EÜ toidu akrüülamiidi sisalduse seire kohta [1] nähakse ette kolmeaastane seireprogramm (2007–2009) akrüülamiidi sisalduse kontrollimiseks teatavates toiduainetes.

(2) Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet") on 2007. aasta tulemused avaldanud 30. aprillil 2009. aastal ilmunud teaduslikus aruandes „Results on the monitoring of acrylamide levels in food" [2]. Aruandes on esitatud ka akrüülamiidi sisaldust käsitlevad andmed aastatest 2003–2006, mis koguti liikmesriikidest ja mille on koostanud komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse Etalonainete ja Võrdlusmõõtmiste Instituut. 2008. ja 2009. aasta andmed ei ole veel kättesaadavad. Kui need andmed on saanud kättesaadavaks, ajakohastatakse teaduslikku aruannet.

(3) ELi toiduaine- ja joogitööstuste konföderatsioon (CIAA) töötas välja vahendite paketi, mida toiduainetootjad saavad vastavalt konkreetsele vajadusele valikuliselt kasutada, et vähendada akrüülamiidi sisaldust oma toodetes.

(4) Toiduohutusameti 30. aprilli 2009. aasta aruandes tõdeti, et akrüülamiidi sisaldus ei ole toidugruppide lõikes vähenenud ning aruande koostamise ajaks ei olnud ka selgunud, kas akrüülamiidi käsitlev vahendite pakett oli oma eesmärki täitnud.

(5) Toiduainetööstus ja liikmesriigid jätkavad akrüülamiidi tekkeviiside uurimist ning püüavad leida võimalusi selle sisalduse vähendamiseks toidus. Nende jõupingutuste mõju jälgimiseks on asjakohane jätkata andmete kogumist.

(6) Soovituse 2007/331/EÜ kohaldamisel saadud kogemus on näidanud, et seireprogrammi tuleb kohandada näiteks toiduainete liigitamise osas.

(7) On oluline, et kord aastas esitataks seiretulemused toiduohutusametile, kes koondab need andmed ühtsesse andmebaasi.

(8) Käesolev soovitus ei peaks olema ajaliselt piiratud, kuid seire vajadust tuleks korrapäraselt hinnata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. Liikmesriigid peaksid kooskõlas käesoleva soovituse lisaga kontrollima akrüülamiidi sisaldust kõnealuses lisas osutatud toiduainetes.

2. Liikmesriigid peaksid edastama toiduohutusametile iga aasta 1. juuniks ja esimest korda 1. juuniks 2011 eelmise aasta seiretulemused toiduohutusameti nõutud kujul, et need lisataks ühtsesse andmebaasi.

3. Liikmesriigid peaksid järgima komisjoni 28. märtsi 2007. aasta määruse (EÜ) nr 333/2007 (milles sätestatakse proovivõtu- ja analüüsimeetodid plii, kaadmiumi, elavhõbeda, anorgaanilise tina, 3-MCPD ja benzo(a)püreeni sisalduse ametlikuks kontrolliks toiduainetes) [3] lisa B osas sätestatud proovivõtu korda, et tagada proovide representatiivsus partii suhtes.

[1] ELT L 123, 12.5.2007, lk 33.
[2] EFSA Scientific Report (2009) 285.
[3] ELT L 88, 29.3.2007, lk 29.

4. Liikmesriigid peaksid analüüsima akrüülamiidi sisaldust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 882/2004 (ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks) ([1]) III lisa punktides 1 ja 2 sätestatud nõuetega.

Brüssel, 2. juuni 2010

Komisjoni nimel
komisjoni liige
John DALLI

([1]) ELT L 165, 30.4.2004, lk 1.

LISA

A. **Proovivõtu kord ja kohad**

1. Toodetest tuleb proove võtta turustamise etapil (nt selvehallides, väikestes poodides, pagariärides, friikartulite müügikohtades, restoranides), kus jälgitavus on hea, või tootmiskohas. Kui võimalik, tuleb proove võtta liikmesriigist pärit toodetelt ([1]).

2. Proovide võtmine ja analüüsimine peavad toimuma enne, kui prooviks kasutatava toiduaine säilivusaeg lõpeb.

B. **Tooted, proovide arv ja sagedus, analüütilised nõuded**

1. Allpool olevas tabelis esitatakse ülevaade soovitatava väikseima proovide arvu kohta, mida iga tootegrupi puhul aasta jooksul analüüsida. Liikmesriikidel soovitatakse võimaluse korral võtta rohkem proove. Proovide arvu jagunemine liikmesriigiti põhineb rahvaarvul, kusjuures väikseim proovide hulk toote ja liikmesriigi kohta on 4.

2. Proovide arv märgib väikseimat võetud proovide arvu aastas. Kui kohaldatakse eritingimusi (nt proovide võtmine kaks korda aastas), siis on see täpsustatud punktis C.

3. Kuna iga tootegrupp koosneb väga mitmest erinevate omadustega tootest, tuleb täiendavat teavet esitada iga toote kohta, millest proov võetakse (vt punkt C). Et jälgida aja jooksul toimuvaid muutusi, on oluline, et samade omadustega tootest (nt sama sorti leib) võetakse võimaluse korral proove igal aastal.

4. Kui samade omadustega toodete puhul saadakse korduvalt tulemusi alla mõõtmispiiri, võib toote asendada mõne teise tootega tingimusel, et uus toode kuulub samasse tootegruppi ja esitatakse toote kirjeldus.

5. Et tagada analüüsitulemuste võrreldavus, tuleb valida meetodid, mille puhul on võimalik saavutada mõõtmispiiriks 30 µg/kg (intensiivseim ioon-ioon-üleminek) leiva ning imiku- ja väikelapsetoidu puhul ning 50 µg/kg kartulitoodete, muude teraviljatoodete, kohvi ja muude toodete puhul. Tulemused tuleks esitada saagisega parandatult.

([1]) Erandjuhtudel võib konkreetne toode olla müügil ainult kolmandast riigist imporditud tootena. Sel juhul võib võtta proove imporditud tootelt.

Väikseim proovide arv tootegrupi kohta

Riik, kus toodet müüakse	Valmistoiduna müüdavad friikartulid	Kartulikrõpsud	Eeltöödeldud friikartulid/kartulitooted kodus valmistamiseks	Leib	Hommikus öögi helbed	Küpsised, kreekerid, näkileib ja sarnased tooted	Kohv ja kohviasendajad	Muud imikutoidud kui teraviljapõhised töödeldud toidud	Imikutele ja väikelastele mõeldud teraviljapõhised töödeldud toidud	Muud tooted	Kokku
(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
AT	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
BE	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
CY	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
CZ	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
DE	24	24	24	24	24	24	24	24	24	14	230
DK	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
ES	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	140
EE	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
EL	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
FR	20	20	20	20	20	20	20	20	20	14	194
FI	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
HU	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
IT	20	20	20	20	20	20	20	20	20	14	194
IE	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
LU	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
LT	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
LV	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
MT	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
NL	6	6	6	6	6	6	6	6	6	8	62
PT	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
PL	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	140
SE	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
SI	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
SK	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
UK	20	20	20	20	20	20	20	20	20	14	194
BG	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
RO	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	80
Kokku	202	202	202	202	202	202	202	202	202	224	2 042

C. **Iga toote kohta esitatav minimaalne lisateave**

Minimaalset lisateavet, mida tuleb esitada iga toote kohta, millest on proov võetud, on kirjeldatud punktides 1–10. Liikmesriikidel soovitatakse esitada üksikasjalikumat teavet.

1. *Valmistoiduna müüdavad friikartulid, sh järgmised alarühmad:*

1.1. friikartulid toorest kartulist

1.2. friikartulid kartulitainast

Valmistoidu proove tuleks võtta väikestes müügikioskites, kiirtoidukohtades ja restoranides. Proove võetakse kaks korda aastas, märtsis ja novembris, [1] nii et proovide koguarv vastab tabelis määratletule.

Esitatav täpne teave:

— kas lähteaine on toores kartul (alarühm 1.1) või poolfabrikaat (kartulitainas) (alarühm 1.2);

— kas on lisatud muid koostisaineid.

2. *Kartulikrõpsud, sh järgmised alarühmad:*

2.1. kartulikrõpsud toorest kartulist

2.2. kartulikrõpsud kartulitainast (vormitud kartulikrõpsud, üksteise peale laotud kartulikrõpsud)

Proove võetakse kaks korda aastas, märtsis ja novembris, [1] nii et proovide koguarv vastab tabelis määratletule.

Esitatav täpne teave:

— kas lähteaine on toores kartul (alarühm 2.1) või poolfabrikaat (kartulitainas) (alarühm 2.2);

— frittimisprotsess: partiide kaupa frittimine või pidev frittimine;

— kas on lisatud muid koostis-, lõhna- või lisaaineid.

3. *Eeltöödeldud friikartulid/kartulitooted kodus valmistamiseks, sh järgmised alarühmad:*

3.1. ahjus küpsetatud friikartulid

3.2. kõrgel temperatuuril õlis küpsetatud friikartulid

Siia kuuluvad toorelt või külmutatult müüdavad tooted. Proove võetakse kaks korda aastas, märtsis ja novembris, [1] nii et proovide koguarv vastab tabelis määratletule.

Proovi analüüs tuleks läbi viia pärast toote valmimist (pärast frittimist, küpsetamist jne). Valmistamine peab toimuma laboris vastavalt toote etiketil märgitud juhistele.

Esitatav täpne teave:

— alarühm, kuhu toode kuulub (vt eespool);

— kas lähteaine on toores kartul või poolfabrikaat (kartulitainas);

— kas toodet müüakse toorelt või külmutatult;

— valmistamise tingimused vastavalt toote etiketile;

— kas on lisatud muid koostisaineid.

[1] Kui toit on valmistatud eeltöödeldud kartulist, ei ole proove kaks korda aastas vaja võtta.

4. *Leib*

Esitatav täpne teave:

— l e i v a l i i k (nisu-, rukki-, mitmeviljaleib, muude lisanditega leib jne).

Proovi võtmiseks valitavate leibade sortiment peaks peegeldama vastava riigi toitumisharjumusi.

5. *Hommikusöögihelbed (välja arvatud müsli ja pudrud)*

Esitatav täpne teave:

— teravilja liik;

— muud koostisained (nt suhkur, pähklid, mesi, šokolaad).

Kui müslit ja putru on analüüsitud, tuleks andmed esitada punktis 10 „Muud tooted”.

6. *Küpsised, kreekerid, näkileib ja samalaadsed tooted (välja arvatud valikpagaritooted), sh järgmised alarühmad:*

6.1. k r e e k e r i d (nt koorekreekerid, soodakreekerid, suupistekreekerid)

6.2. n ä k i l e i b (kääritatud/kääritamata)

6.3. v a h v l i d (nt jäätisele)

6.4. p i p a r k o o g i d

6.5. m u u (t ä p s u s t a g e)

Esitatav täpne teave:

— alarühm, kuhu toode kuulub (vt eespool).

Proovi võtmiseks valitavate toodete sortiment peaks peegeldama vastava riigi toitumisharjumusi.

7. *Kohv ja kohviasendajad, sh järgmised alarühmad:*

7.1. r ö s t i t u d k o h v

7.2. l a h u s t u v k o h v

7.3. k o h v i a s e n d a j a d

Esitatav täpne teave:

— alarühm, kuhu toode kuulub (vt eespool);

— röstitud kohvi puhul röstimisaste (nt keskmine, tume), ubade liik, kui on teada, teave selle kohta, kas kohvi müüakse jahvatatuna või ubadena, kofeiinivaba/kofeiiniga;

— lahustuva kohvi puhul: kofeiinivaba/kofeiiniga;

— kohviasendaja puhul: lähteaine (nt oder, rukis, sigur).

Kohvi ja kohviasendaja proove tuleks analüüsida sellisel kujul, nagu tooteid müüakse, et tagada andmete võrreldavus.

Võimaluse korral tuleks teisel etapil jooke analüüsida tarbimiseks ettevalmistatud kujul. Täpsustada tuleks valmistamise tingimused (vastavalt toote etiketile), nt kohvi hulk, kasutatud vee hulk, kasutatud vahendite täpne kirjeldus, valmistamistemperatuur jne). Kui analüüsivõimalused on piiratud, tuleks analüüsimiseks eelistada proovi, mis on võetud müügil olevalt tootelt.

8. *Muud imikutoidud kui teraviljapõhised töödeldud toidud* [1]

Proove tuleks võtta toitudest, mis sisaldavad peamise koostisainena kartulit, juurvilja või teravilja (v.a tooted, mis kuuluvad teraviljapõhiste töödeldud toitude rühma).

Esitatav täpne teave:

— peamised koostisained.

9. *Imikutele ja väikelastele mõeldud teraviljapõhised töödeldud toidud,* [2] *sh järgmised alarühmad:*

9.1. imikutele ja väikelastele mõeldud küpsised ja kuivikud

9.2. muud imikutele ja väikelastele mõeldud teraviljapõhised töödeldud toidud

Proove tuleks analüüsida sellisel kujul, nagu tooteid müüakse, et tagada andmete võrreldavus.

Esitatav täpne teave:

— alarühm, kuhu toode kuulub (vt eespool);

— toote kirjeldus;

— teravilja liik, muud koostisained.

10. *Muud tooted*

Siia rühma kuuluvad kartuli-, teravilja- ja kakaotooted, mida ei ole eespool üheski rühmas nimetatud (nt praekartulid, teraviljapõhised soolased suupisted (nt maisipulgad, maisikrõpsud, popkorn), müsli, puder, valikpagaritooted jne).

Proovi võtmiseks valitavate toodete sortiment peaks peegeldama vastava riigi toitumisharjumusi.

Mõnel juhul tuleb proovid võtta pärast toidu valmistamist vastavalt etiketil märgitud juhistele. Sellisel juhul tuleb kirjeldada valmistamise tingimusi.

Esitatav täpne teave:

— toote nimetus ja täpne kirjeldus (nt peamised koostisosad);

— valmistamise tingimused vastavalt toote etiketile.

---

[1] Nagu on määratletud komisjoni 5. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/125/EÜ (imikutele ja väikelastele mõeldud teraviljapõhiste töödeldud toitude ja muude imikutoitude kohta) artikli 1 lõike 2 punktis b (ELT L 339, 6.12.2006, lk 16).

[2] Nagu on määratletud direktiivi 2006/125/EÜ artikli 1 lõike 2 punktis a.